

Kuntaliiton ajankohtaista

Lammin päivät 2014

Miira Riipinen, Marko Nurmikolu, Vesa Valpasvuo

Kuntaliiton linjauksia – painopisteitä

Ympäristönsuojelumääräysselvitys

Kuntien ympäristöluvat –selvitys (SYKE)

Toissijaisten ympäristövastuujärjestelmien (TOVA) kehittäminen

YM:stä lausunnolla olevat

Kuntaliiton kestävän kehityksen sitoumus

Luonnonsuojelu- ja metsäasioita

Kuntien ympäristöhallinto muutoksissa?

Kuntaliiton strategia ja toiminta

Suomen Kuntaliitto r.y. on Suomen kuntien ja kaupunkien muodostama yhdistys. Kuntaliiton toiminnassa ovat mukana myös maakuntien liitot, sairaanhoitopiirit, erityishuoltopiirit sekä koulutuksen ja muiden alojen kuntataustaiset organisaatiot.

Kuntaliiton tärkeimmät tehtävät ovat kuntien ja koko kunta-alan edunvalvonta, palvelutoiminta ja kehittämistyö. Vahvuutenamme on monialainen osaaminen ja kuntien toiminnan ja toimintaedellytysten kokonaisnäkemys.

VISIO 2020

Kuntaliitto on kuntien yhteinen vahva vaikuttaja ja edunvalvoja, kunnallisen itsehallinnon vahvistaja ja palvelujen uudistaja.

Kuntaliiton perustehtävä

- Teemme kuntien kanssa kuntalaisille kestäväää tulevaisuutta.
- Kuntaliitto vaikuttaa paikallisten ja alueellisten yhteisöjen elinvoimaisuuden puolesta. Ajamme kuntien etua, palvelemme kuntia ja toimimme kuntien kehittäjä-kumppanina. Kehitämme osallistavia palvelujärjestelmiä ja demokraattisesti ohjautuvia kuntakonserneja kuntalaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Kuntaliiton painopistealueet

- » Visio 2020: Kuntaliitto on kuntien yhteinen vahva vaikuttaja ja edunvalvoja, kunnallisen itsehallinnon vahvistaja ja palvelujen uudistaja
- » Vision toteutuminen edellyttää Kuntaliitolta valintoja.

Kuntaliiton strategiset valinnat ovat:

1. Elinvoimaiset paikalliset ja alueelliset yhteisöt ja hyvinvoivat kuntalaiset
2. Toimintakykyiset kuntakonsernit
3. Verkostoituva Kuntaliitto

' Kuntaliitto on ainoa kuntien edunvalvoja, palveluntarjoajia on lukuisia'

Suomen Kuntaliitto

Varatoimitusjohtaja Tuula Haatainen	Lakiasiat Arto Sulonen	Konserni- yhtiöt	
	Tietoyhteiskunta Heikki Lunnas		
	Sosiaali ja terveys Tarja Myllärinen		
	Opetus ja kulttuuri Anneli Kangasvieri		
Toimitusjohtaja Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma	Ruotsinkieliset ja kansainväliset asiat Kristina Wikberg		Kuntaliitto Holding Oy
	Viestintä Jari Seppälä		• FCG Finnish Consulting Group Oy
	Kuntakehitys, demokratia ja johtaminen Kajaja Majoinen		• Gustavelund Oy
	Henkilöstöasiat Hannele Lindfors		• KL-Kustannus Oy
	Hallintopalvelut Timo Leivo		• Kuntaliitto Palvelut Oy
Varatoimitusjohtaja Timo Kietäväinen	KT Kuntatyönantajat Markku Jalonen		KL-Kuntahankinnat Oy
	Kuntatalous Ilari Soosalu		KL-Kuntarekry Oy
	Alueet ja yhdyskunnat Leena Karessuo		Kuntatalo Oy

Alueet- ja yhdyskunnat yksikkö

- Toiminta-ajatus:

Tuemme kuntia ja maakuntia elinvoiman ja työllisyyden edistämisessä sekä hyvän ympäristön toteuttamisessa ja yhdyskuntiin liittyvien palveluiden järjestämisessä. Tavoitteenamme ovat menestyvät alueet ja kunnat sekä kestävä elinympäristö ja yhdyskuntarakenne.

- Yksikössä toimivat seuraavat neljä tiimiä:
  - Alueet ja elinkeinot
  - Yhdyskunnat ja maankäyttö
  - Tekniikka
  - Ympäristö

Ympäristötiimi

Miira Riipinen

Vesa Valpasvuo

Jenni Kuja-Aro

Marko Nurmikolu

Kalevi Luoma

Tarja Hartikainen

Pirjo Sauramäki

- ympäristönsuojelu
- ympäristöterveydenhuolto
- vesiensuojelu
- meluntorjunta
- ilmansuojelu
- ilmastonmuutoksen torjunta
- kestävä kehitys
- luonnonsuojelu ja luonnonvarat

Ympäristötiimin resurssit ja painopisteet

- Työryhmäjäsenyyksiä 70 (ymp) – 21 (terv.)
- Lausuntoja n. 50/a
- Koulutustilaisuuksia 10-15 /a
- Edunvalvontaan liittyviä esiintymisiä/puheenvuoroja 10-15 /a
- Kuntien viranomaisasioista vastannut ympäristöasiantuntija Vesa Valpasvuo eläkkeelle 2015 alusta – paikkaa ei täytetä, toimistopalvelut puolitettu
- Kuntaliiton henkilöstösäästötavoitteet - 10 hlöä /a
- Painopiste: edunvalvonta, viranomaistoiminnan ohjausvastuuta YM:n ja elyjen suuntaan.

Ympäristötiimin toimintaa 2014

- Selvitykset ys- ja ts-määräyksistä
- Edistämme sähköisten lupa- ja valvontatietojärjestelmien kehittämistä
- Ympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen arviointi (TEKAISU-hanke, STM) -> kuntaliitto TEMARA
- Seuraamme jätelain toimivuutta (tekniikkatiimi)
- Vesihuoltolaki – mrl hulevedet (tekniikkatiimi)
- YSL uudistus, yleiskirje tulossa
- Valvonnan maksullisuuden edistäminen
- Vesienhoitosuunnitelmat, pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien laadinnan ohjeistusta
- Ymp.terveydensuojelulainsäädännön yhtenäistäminen
- Muut ys.lait, ilmastopolitiikka ja keke-säädösvalmistelu

- Vihreä talous, kestävät hankinnat (Motiva)
- Kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus
- Kuntien ilmastokampanja, ilmastokonfrensssi (ilmastoalianssi, ProHinku, ERA17 jne.)
- SYKE:n kanssa valtion ja kuntien ilmastokumppanuus (Innovatiiviset julkiset cleantech -hankinnat)
- Ilmastonmuutoksen sopeutumisstrategia

Palvelusähköposti

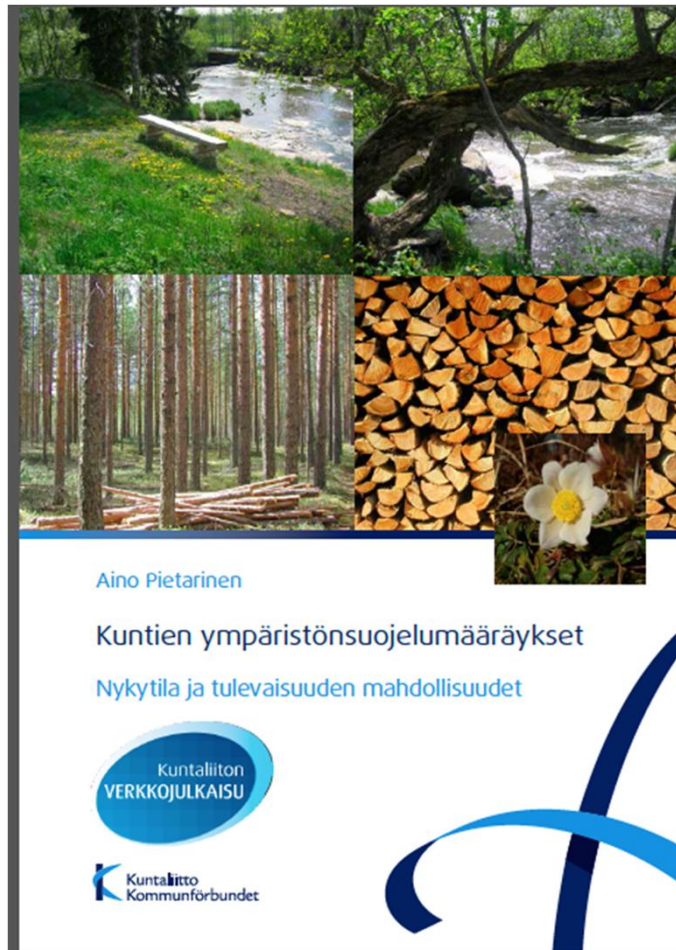
- Ympäristöasiat -palvelusähköposti otettu käyttöön 2014 keväällä

Kuntaliitossa on käytössä palvelusähköposti ymparistoasiat@kuntaliitto.fi.

Jos kysymyksesi koskee ympäristönsuojelun ja/tai ympäristöterveydenhuollon lainsäädännön, normien, ohjeiden yms. soveltamista ja tulkintaa, toivomme, että käytät palvelusähköpostia henkilökohtaisen sähköpostiosoitteen sijasta.

- n. 140 vastausta annettu
- Ruuhkautuu aika-ajoin
- Toiveita
  - » Lyhyet selkeät kysymykset –> yleispätevät vastaukset
  - » Linjanvetokysymyksiä
  - » Pohdintatyypiset sähköpostit kunymp –listalle
  - » Paineita palvelun maksullisuuteen (ks. Kunnat.net/maksulliset palvelut ja tuotteet: *..myös suurempitöiset vastaukset sähköpostikysymyksiin. Maksullisesta sähköpostivastauksesta sovitaan etukäteen kysyjän kanssa.*

Ympäristösuojelumääräysselvitys

Kuntaliiton selvitys

- Kuntaliitossa tehty selvitys ympäristönsuojelumääräysten käyttämisestä ja tulevaisuuden mahdollisuuksista
- Selvitetty sekä tilastoitu kaikki Suomessa voimassa olevat kunnalliset ympäristönsuojelumääräykset ja niiden luonnokset
- Tavoitteena myös tutkia määräysten mahdollisuutta keventää tulevaisuudessa kuntien ympäristöviranomaisen työtä
- Ympäristönsuojelumääräysohjeen päivitystyö erikseen työn alla

Ympäristönsuojelumääräykset ovat laajasti käytössä

MÄÄRÄYSTYYPPI	%	LUKUMÄÄRÄ
Kaikki määräykset/Suomen kunnat	68 %	208/304
Voimassa olevat määräykset	55 %	166/304
Luonnokset	14 %	42/304

- Noin 2/3 Manner-Suomen kunnista on antanut ympäristönsuojelumääräykset tai ne ovat luonnosvaiheessa
- Ovat laajasti käytössä – paikka vakiintunut ympäristönsuojelun viranomaistyön välineenä
- Määräysten käyttö kuitenkin hyvin kirjavaa kunnasta toiseen
  - YSL 19.1 §:n 1. kohta "Määräykset voivat koskea toimia, rajoituksia ja rakennelmia, joilla ehkäistään päästöjä tai niiden haitallisia vaikutuksia"
  - > kaatopykälä, joka mahdollistaa lähes minkä vain pilaavan toiminnan määrättäväksi ympäristönsuojelumääräyksillä

Lähtökohtia määräyskokoelman valmistelulle

- Olennaista tarveharkinta sekä lähtökohtana pilaantumisen ehkäiseminen
- Varsinainen määräys tulee ilmaista mahdollisimman selkeästi ja yksinkertaisesti, ja sen ohessa *voi olla selvästi eriteltyä ohje tai toimintatapa (esim. erillisessä laatikossa)*
- ERIKSEEN: perustelu ja liitteet (esim. kiinteistökohtainen kartta pohjavesialueista, muut kartat mm. muista herkistä alueista)
- Määräykset tulisivat olla paikallisista olosuhteista johtuvia, mutta kuitenkin kuntaa yleisesti koskevia – tasapainoilua näiden välillä

Jätevedet

- Suurin osa ympäristönsuojelumääräyksistä koskee jätevesien puhdistamista viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla sekä muita vesiensuojelutoimenpiteitä
  - » Hajajätevesiasetuksen (209/2011) peruspuhdistustason sekä tiukempien puhdistusvelvoitteiden toimeenpano toteutetaan ympäristönsuojelumääräyksillä
- Teknologianeutraalius: mitään tekniikkaa ei saa suosia – määräyksissä voi kuitenkin luetella eri tekniikkavaihtoehtoja
- Kokonaisuutena melko selkeä määräysryhmä – kunnissa määräykset hyvin toistensa kaltaisia, eroina mm. herkkien alueiden määrittely (tai sen puuttuminen)
- Ongelmia aiheutuu määräysten soveltamistilanteissa, esim. kun määräyskokoelmaa ei ole päivitetty uuden hajajätevesiasetuksen mukaiseksi

Vaarallisten aineiden säiliöt

- Esimerkki aihealueesta, jota koskien on yleisesti kunnissa annettu ympäristönsuojelumääräyksiä
- Määräyksillä saatettu voimaan eri säädösten, mm. KTM:n päätösten ja niiden nojalla annettujen standardien mukaisia säännöksiä säiliöiden tarkastuksista, niiden rakenteista jne.
- Kategorisesti melko samanlaisia kunnasta toiseen
- Selkeyden ja yksiselitteisyyden vaatimusta on korostettava, ja määräysten valmistelussa tulisi olla tarveharkinta mukana.
  - Turhia ovat määräykset koskien onnettomuustilanteissa pelastuslaitokselle ilmoittamista, sekä aineiden varastointia sisätiloissa

Maatalouden päästöt

- Nitraattiasetuksen liitteessä olevia ohjeita saatettu ympäristönsuojelumääräyksillä sitoviksi velvoitteiksi
- KHO 2006:58 ennakkopäätöksen mukaan ympäristönsuojelumääräykset voivat olla tiukempia kuin säädökset
- Mm. tallien rakenteiden, ulkotarhan jne, etäisyydet voivat kuulua myös rakennusjärjestyksiin
- Ympäristönsuojelumääräysten noudattaminen ei vaikuta maanviljelijän maataloustukiin

Melu

- Meluun liittyvät ympäristönsuojelumääräykset poikkeavat muista määräystyypeistä sen vuoksi, että YSL 60.2 §:n nojalla säännelty suoraan, että meluilmoitusmenettelystä voidaan poiketa kunnan ympäristönsuojelumääräyksillä
  - » 75 % kunnallisista ympäristönsuojelumääräyskokoelmista tällainen säännös löytyy
  - » 30 % kunnista on kuitenkin toistanut turhaan YSL 60 §:n mukaisen menettelyn
  - » Lähtökohtaisesti lakien ja asetusten säännöksiä ei tule toistaa määräyksissä
  - » Niihin viittaaminen mm. perusteluissa kuitenkin tärkeää
  - » Jotta määräys olisi selkeä, voi joskus tapauskohtaisesti olla tarpeen tuoda varsinaisen määräyksen yhteydessä esiin myös lain säännös (esim. meluilmoitusmenettely)

Päästöt ilmaan ja muu pilaantuminen

- Ilmansuojelua koskevia ympäristönsuojelumääräyksiä ovat mm. katujen ja teiden kunnostus- ja puhtaanapitotöitä sekä rakennusten julkisivujen kunnostustöitä ja savukaasuja koskevat määräykset
  - » Savukaasut: jätteiden polttokiello jättesäätelystä, mutta ympäristönsuojelumääräyksissä voidaan määrätä näistä tietyin edellytyksin, esim. risujen poltto taajama-alueiden ulkopuolella
- Muita pilaantumista aiheuttavaa toimintaa koskevat määräykset ovat mm. lumenkaatopaikkaa tai teiden suolaamista koskevat määräykset
  - » HE 84/1999 vp: "määräysten tulisi kohdistua selkeästi rajattuihin toimintoihin tai yleisiin käyttäytymistapoihin, joita ei voida muutoin säädellä."

Tietojen antaminen valvontaa varten

- Määräys yleisestä tietojen antamisvelvollisuudesta
- Tietyissä substanssimääräyksessä määrätty myös tietojen antamisesta viranomaiselle
  - » Esim. tiedot kemikaalisäiliöistä tai jätevesien puhdistusjärjestelmistä
- Häiriötä aiheuttavasta toiminnasta tiedottaminen haitankärsijälle
  - » Esim. rakennuksen kunnostustöistä tiedottaminen lähellä sijaitsevalle koululle
- Tietojen antamisesta käytetty myös valvontailmoitus –termiä
- Tarveharkinta erityisen tärkeää – tosiasiallisesti viranomaisen saattaa luoda valvontavelvoitteen itselleen, kun se pyytää tietoja valvontaa varten

Yhteenveto – tärkeimmät ajatukset

- Tärkeimmät ajatukset selvityksessä:
  - » Tarveharkinnan korostaminen
  - » Paikalliset olosuhteet huomioitava
  - » Pilaantumisenäkökulma
  - » Selkeyden ja tarkkarajaisuuden vaatimus
  - » Säännösten toistaminen turhaa
  - » Teknologianeutraalius?
  - » Maataloustukien ja maatalouden näkökulma
  - » Poikkeaminen
  - » Perustelujen ja ohjeiden/neuvojen erittely

Kuuluvatko ympäristönsuojelumääräyksiin: Jätteet

- Tiukka linja jätteitä koskevien määräysten suhteen: vain erityisessä tapauksessa voidaan katsoa kuuluvan ympäristönsuojelumääräyksiin, lähtökohtaisesti jätehuoltomääräyksiin
- Eivät kuulu ympäristönsuojelumääräyksiin:
  - » Yleiset määräykset jätehuollosta
  - » Puutarhajätettä koskevat määräykset
  - » Yleisötilaisuuden jätehuolto
  - » Kulkuneuvon varastointi kiinteistöllä
  - » Kompostointi ja roskaantuminen
  - » Riistan käsittelyjäte
  - » Rehupaalit
  - » Ihmisperäisen jätevesilietteen levittäminen

Kuuluvatko ympäristönsuojelumääräyksiin: eläimiä koskevat määräykset

- Kunnassa tarpeellisia ympäristönsuojelumääräyksiä annettaessa on aina ensin pohdittava onko määräykselle todella tarvetta, ja lisäksi tutkittava koskeeko asiaa jo jokin olemassa oleva säädös tai sitä alemmantasoinen ohjeistus. Usein on olemassa muuta sääntelyä tai ohjeistusta, joka jo sääntelee määräystä koskevasta asiasta
  - » Esim. Eviran ohjeet, sivutuoteasetus
- Eivät lähtökohtaisesti kuulu ympäristönsuojelumääräyksiin:
  - » Eläinten ruokinta
  - » Kuolleiden eläinten hautaaminen, teurasjäte
  - » Eläinten uittaminen pohjavesialueella, tekolammikot
  - » Haaskan pito
  - » Porojen ja koirien tarhaus

Kuuluvatko ympäristönsuojelumääräyksiin: muut määräykset

- Hyvin paljon sellaisia määräyksiä, jotka periaatteessa voisivat kuulua kunnan ympäristönsuojelumääräyksiin, mutta määräämistä on pohdittava hyvin tarkkaan tarveharkinnan kautta:
  - » Maalämpö
  - » Ruoppaus, vesikasvien niitto, niittojäte
  - » Kulotus
  - » Kokkojen poltto
  - » Rakennuksen hävittäminen polttamalla
  - » Pellon perustaminen
- Riittäisikö näissä yksittäisissä määräyksissä YSL 85 §:n mukainen määräys?

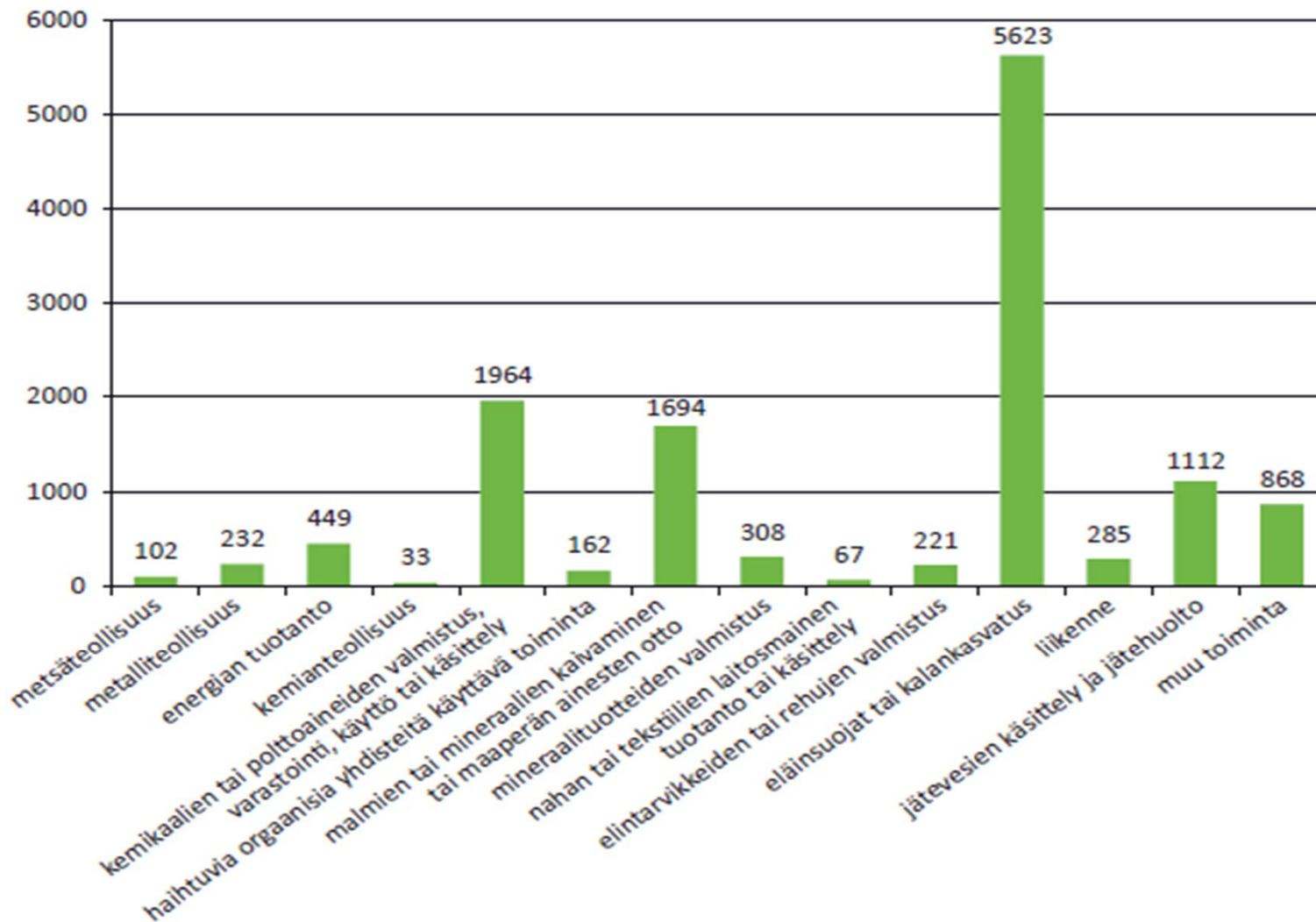
Kehittämisehdotukset

- Selvityksen keskeinen kehittämisehdotus on, että ympäristönsuojelumääräyksiä sovellettaisiin myös ympäristöluvanvaraiseen toimintaan ympäristönsuojelun minimiehtoina kunnassa.
- Toinen tärkeä kehittämisajatus on se, että ympäristönsuojelumääräysten soveltamisalaa laajennettaisiin myös muun sääntelyn kuin ympäristönsuojelulain alaan, jolloin voitaisiin säännellä ympäristönsuojelumääräyksillä myös sellaisia asioita, joihin YSL 19 § ei tällä hetkellä ulotu, mutta jotka selkeästi herättävät yksittäisissä kunnissa sääntelytarvetta aiheuttamalla pilaantumista tai sen vaaraa.
- Kolmas on rajata nykyistä soveltamisalaa...

SYKE:n ympäristölupaselvitys

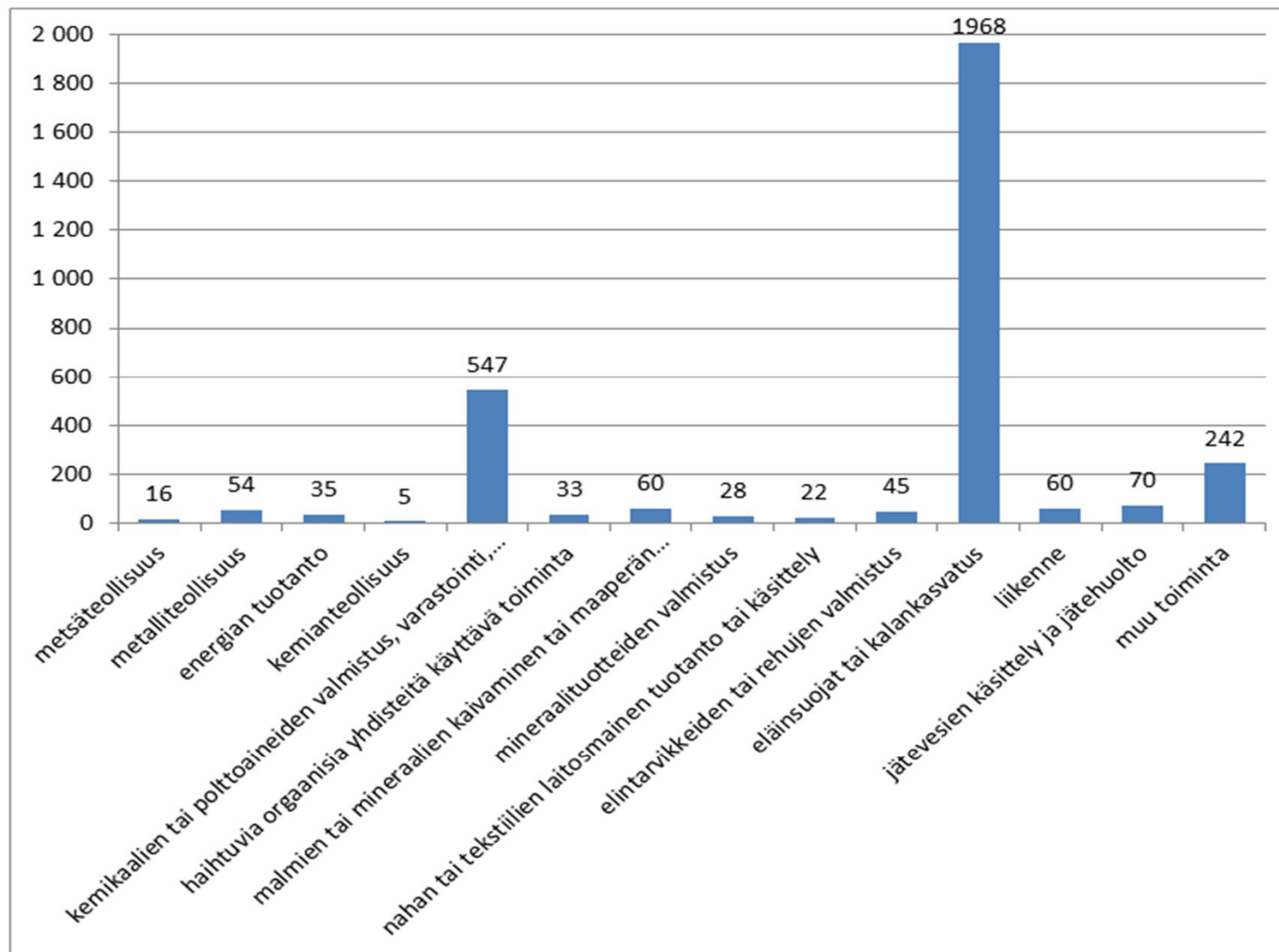
- Kuntien ympäristöluvanvaraiset ja rekisteröivät toiminnat, Suomen ympäristökeskuksen raportteja 14/2014
- Raportissa on selvitetty kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten toimivaltaan kuuluvien ympäristölupavelvollisten toimintojen määriä sekä rekisteröintimenettelyn soveltamisen laajuutta.
- Aineisto kerättiin Ahvenanmaan kunta lukuun ottamatta Suomen jokaiseen kuntaan lähetetyllä kyselyllä. Vastaukset kattoivat yli 95 prosenttia näistä kunnista.
- Tulosten mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvien toimintojen kokonaismäärät vastausten kattamissa kunnissa olivat vuodenvaihteessa 2013–2014 seuraavat:
  - » 13 120 ympäristöluvanvaraista toimintaa, joista
  - » 7 945:llä on ympäristönsuojelulain mukainen lupa
  - » 3 185 toimii jonkin ennen ympäristönsuojelulakia myönnetyn luvan tai muun oikeutuksen perusteella
  - » 1 990 kuuluu rekisteröintimenettelyn piiriin, mutta joihin siirtymäsäännösten mukaisesti vielä sovelletaan ympäristölupaa
  - » 640 rekisteröintimenettelyn piiriin kuuluvaa, jo rekisteröityä toimintaa.

Kuntien ympäristöluvat

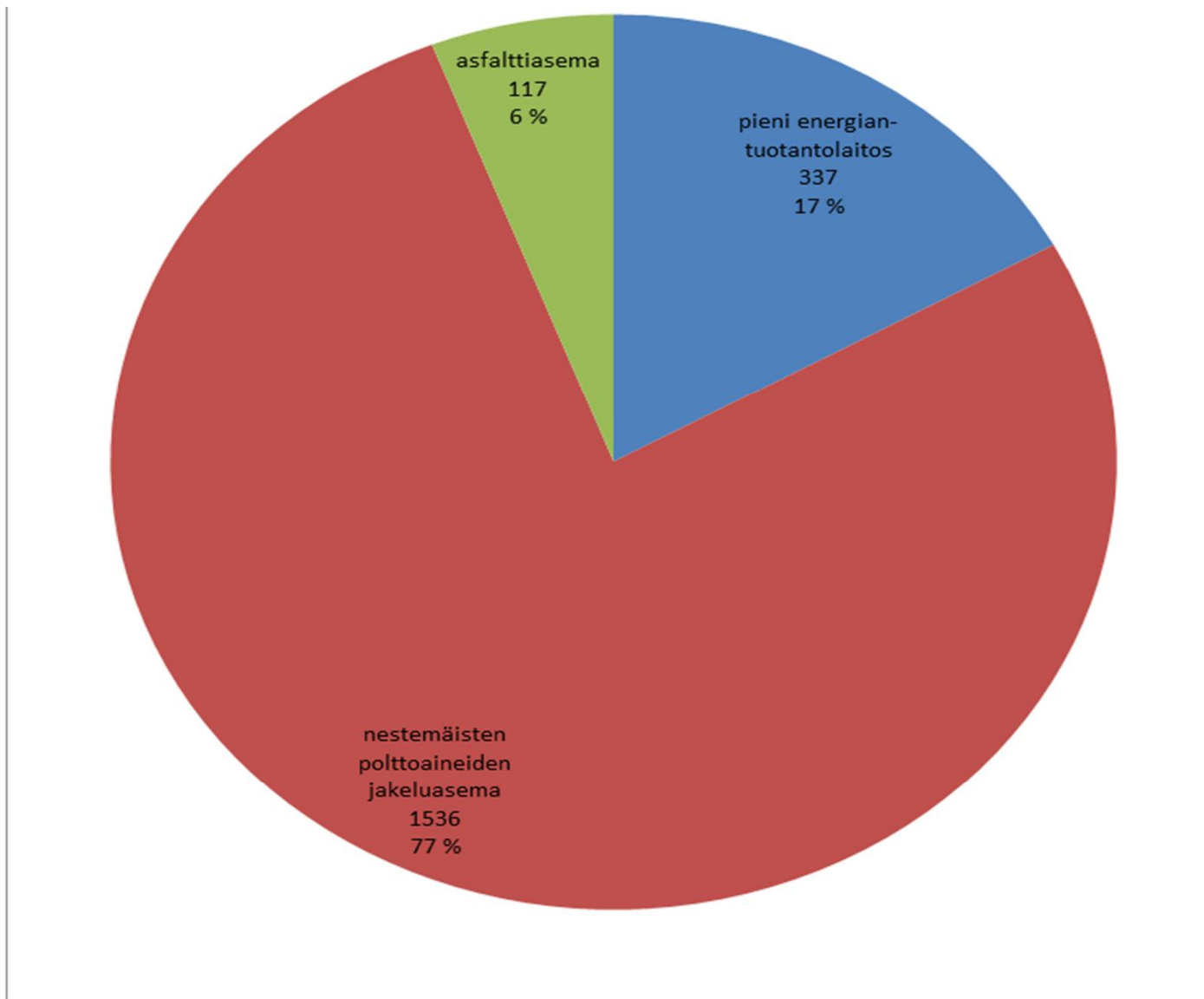

Kuva 1a. Ympäristöluvanvaraisten toimintojen jakautuminen päätoimialoittain.

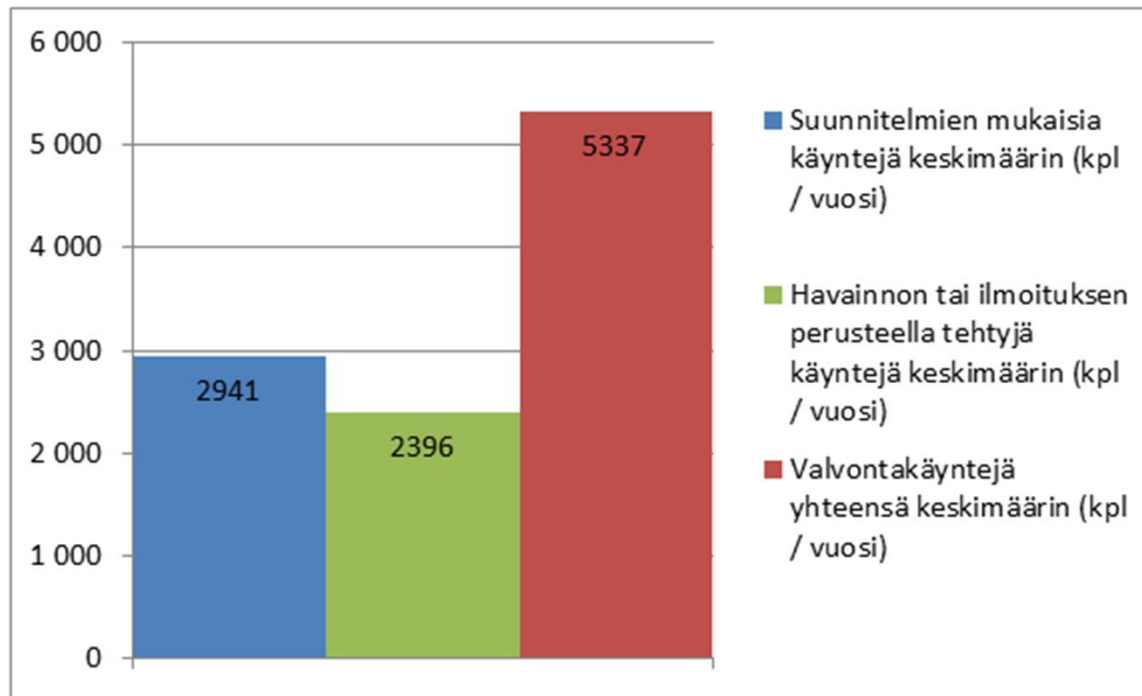

Kuva 2a. Päätoimialoittain esitetyt kokonaismäärät ympäristöluvanvaraisista toiminnoista, jotka toimivat ennen ympäristönsuojelulakia myönnetyn luvan tai muun oikeutuksen perusteella (kpl / päätoimiala).

Kuva 3. Toimialoittain esitetyt kokonaismäärät rekisteröintimenettelyyn piiriin kuuluvista toimintoista, joihin siirtymäsäännösten mukaisesti sovelletaan vielä ympäristölupia toimialakohtaisten asetusten sijaan (kpl / toimiala) sekä toimintojen päätoimialakohtainen jakautuminen (%).

Kuva 5. Luvan- ja ilmoituksenvaraisiin sekä rekisteröintimenettelyn piirissä oleviin kohteisiin keskimäärin vuosittain tehtävät tarkastus- ja valvontakäynnit (kpl / vuosi).

Toissijaisten ympäristövastuujärjestelmien kehittäminen (YM:n työryhmä)

- TOVA -järjestelmillä varaudutaan ympäristövahinkojen korvaamiseen ja ympäristöriskien poistamiseen, kun aiheuttaja on maksukyvytön, tuntematon tai tavoittamattomissa
  - Ympäristövahinkovakuutus (YVVV, 81/1998)
  - Öljysuojarahasto (Laki öljysuojarahastosta 1406/2004)
  - Valtion budjettirahoitus
  - Maksukyvyttömyysriskiin voidaan varautua myös vakuuksilla
  - YSL 43 a-c §: jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan vakuus asianmukaisen jätehuollon, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi
  - KaivosL 108 §: kaivosluvan haltijan vakuus kaivostoiminnan lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteitä varten

Mahdollisia TOVA-ratkaisukomponentteja

1. Vakuutusperusteiset ratkaisut
2. Rahastoperusteiset ratkaisut
3. Vakuuksien laajentaminen vaarallisiin kemikaaleihin
  - KemTurvL:iin "harkinnanvarainen vakuus laajamittaista toimintaa koskien" - turvaisi KemTurvL 133 §:n mukaisten lopettamistoimien suorittamista

Kaikkia vaihtoehtoja arvioitava suhteessa ns. budjettivaihtoehtoon

- nykyinen ympäristövahinkovakuutusjärjestelmä lakkautettaisiin
- korvaavaa järjestelmää ei perustettaisi
- tarvittavat kustannukset katettaisiin valtion budjetista ad hoc

Ratkaisukomponentteja kehitettäessä huomioitava

- teollisuudelle ei merkittäviä lisäkustannuksia lainsäädännössä
- moral hazard-riskin minimointi
- toimijakysymys?

YM:stä lausunnolla olevat/olleet

- Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, nitraattiasetus
  - » eläinsuojien ja lantavarastojen määräyksiin tiukennuksia
  - » lannoitteiden levittämiseen ehtoja
- Eläinsuojien ympäristölupamenettelyn kehittämistä selvittäneen työryhmän esitys
  - » Luparajat ja toimivallat
- Esitys vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta
  - » mm. uudet sitovat pohjavesiluokitukset, pv:n muodostumisalueen rajausta ja vapaaehtoiset pv:ien suojelusuunnitelmat
- MAL-YSL muutos
  - » Maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittely

- HE-luonnos ympäristöluvan muuttamista ja tarkistamista koskeviksi uusiksi pykäliksi
  - » Nykymuotoisesta lupaviranomaisen määräämästä lupamääräysten määräaikaan sidotusta tarkistamismenettelystä luovuttaisiin kokonaan
  - » Luvat olisivat voimassa toistaiseksi pääsäännön mukaan
  - » Lupa voitaisiin määrätä olemaan voimassa määräajan laissa luetelluin perustein (uutuus, laajuus, arvioinnin epävarmuus jne.)
  - » Laissa olevat säännökset erilaisista lupien muuttamistilanteista ja mahdollisuus määrätä lupa olemaan voimassa määräajan huolehtisivat osaltaan nykyisen tarkistamisen funktiosta
  - » HE 214/2013:n yleisperusteluissa on arvioitu, että suurin osa, 57 – 62 %, vuosina 2014-2015 vireille tulevista lupahakemuksista koskee lupamääräysten tarkistamisia
  - » Ns. BAT-tarkistaminen IED-laitoksilla säilyy muuttumattomana

Yhteiskuntasitoumus 2050

- Suomen kansallinen kestävän kehityksen strategia uudistettiin vuonna 2013.
  - > Kestävän kehityksen toimikunta
  - > perinteisen strategian sijaan kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumus: *Suomi, jonka haluamme 2050.*
- Toimenpidesitoumuksia voivat antaa:
  - » yhteiskunnalliset toimijat, kuten yritykset ja muut organisaatiot
  - » yhteisöt ja järjestöt
  - » yksityishenkilöt.
- Toimenpidesitoumuksen voi antaa sitoumus2050.fi-verkkopalvelussa.

Kuntaliiton kestävän kehityksen sitoumus

- Kaksiosainen:
  1. Kuntaliitto sitoutuu kannustamaan ja tukemaan kuntia omien kestävän kehityksen sitoumusten laatimisessa.
  2. Kuntaliitto sitoutuu vähentämään omassa toiminnassaan materiaalin kulutusta ja hiilidioksidin- sekä muiden päästöjen kahdeksan eri käytännön toimenpiteen keinoin.

Haastamme kaikki kunnat !

- Koko kuntaorganisaatiota koskevia toimenpidesitoumuksia tai
- Eri palvelusektoreiden omia sitoumuksia
- Esim. julkiset hankinnat, energian- ja materiaalin kulutus
- Pieni tai suuri sitoumus
- Kampanjaluonteinen teko tai pidemmän aikavälin muutos

Lisätietoja ja materiaalia ympäristöministeriön verkkosivulta ja sitoumus2050.fi -verkkopalvelu

Luonnonsuojelulain uudistus (Iikka Heikkinen YM)

- Laki vuodelta 1997
- Luonnonsuojelulainsäädännön toimivuusarviointi (SYKEN selvitys SY 27/2010)
- Kansainvälisten sitoumusten ja EU:n yhteisölainsäädännön velvoitteiden toteutuminen
- Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön strategia 2012–2020 ja toimintaohjelma 2013–2020

Aikataulu:

- 2014 Kansalaiskeskustelu – valmisteluhanke – käsittelyt - uudistettu luonnonsuojelulaki voimaan 2018
- Kuntaliitto: Kytkeytyminen maankäytön suunnitteluun

Metsät ja Metso

- Valtioneuvoston periaatepäätös 5.6.2014: Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO-ohjelma) jatkaminen vuosille 2014-2025
  - » kuntaMETSO:n toimenpide-ehdotukset
  - » arvioidaan kuntametsissä toteutettujen METSO-inventointien tulokset
  - » Korvausperiaatteiden toimivuus
  - » Inventoineissa löytyneiden kohteiden luontoarvojen turvaamisen selvittäminen
- METSO –seurantaryhmässä kuntaliiton edustajana: ympäristöjohtaja Lea Pöyhönen, Kuopion kaupunki (varalla Miira)
- Kuntien metsäasiantuntijoiden verkostoitumistarve
- Luontodirektiivin liitteen IV-lajien (liito-orava) ja maankäytön suunnittelun yhteensovittamisongelmat

Ympäristöhallinto mukana muutoksissa

- Rakennepoliittinen ohjelma (Hallitus 29.8.2013, täsmennys ja päätös toimeenpanosta 29.11.2013):
  - » *Pyritään poistamaan Suomen julkisen talouden kestävyysvaje ja siten turvaamaan julkisten palvelujen ja etuuksien rahoitus.*
  - » Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämiseni tavoitteena on saavuttaa yhden miljardin euron vähennys kuntien toimintamenoissa vuoden 2017 tasossa.

- Hallitusohjelma 24.6.2014: *”hallitus pidättäytyy uusien, kuntien menoja lisäävien tehtävien ja velvoitteiden antamisesta ilman, että se päättää samalla vastaavan suuruisista tehtävien ja velvoitteiden karsimisista tai uusien annettavien tehtävien ja velvoitteiden täysimääräisestä rahoittamisesta. Tätä periaatetta sovelletaan kevään kehyspäätökseen nähden uusiin hankkeisiin.”*

Virsu hanke

- Virsu, VM:n asettama hanke
- selvittää valtion keskushallinnon ja aluehallinnon virastorakennetta
- Tavoitteena on käyttää valtion resursseja tehokkaasti ja vähentää päällekkäistä työtä.
- Valtion ja kunnallisen aluehallinnon ja kuntien työnjakoa selvittävä alatyöryhmä:
  - » *selvittää miten valtion ja kuntien välinen työnjako tulisi muodostaa aluehallinnon selvitysryhmän sille osoittamissa eri vaihtoehtoisissa periaatetason organisointimalleissa, jotta saavutetaan hankkeen tavoitteen mukaisesti valtiollisen ja kunnallisen aluehallinnon ja kuntien tarkoituksenmukainen ja taloudellinen työnjako ja tarvittavat yhteistyömenettelyt ottaen myös huomioon metropolialueen erityistarpeet.*

Virsun valtio/kunta -alatyöryhmä

- *Selvitettäviä tehtäväalueita / ympäristönsuojeluviranomainen:*
  - » Ympäristö- ja vesiluvat
  - » Ympäristön tilan seuranta
  - » Vesilain valvonta
  - » Vesilain 5-luvun päätökset
  - » Jätelain valvonta

Kunnan rooli viranomaisena projektiluonnostelua kuntaliitossa

- Toimialoittainen arviointi ja päätöksenteko – kokonaisvaltainen arviointi:
  - » Ympäristöterveys (YTAKE)
  - » Rakennusvalvonta (RAVA uudistaminen, YM)
  - » Maaseutuviranomainen
  - » Ympäristönsuojeluviranomainen?
  - » Jätehuoltoviranomainen?
- Oikeusharkintainen päätöksenteko – kunnallinen päätöksenteko
- Optimaaliset yksikkökoot
- Synergiaedut
- Osaamisen hyödyntäminen
- Kuntalaisen ja toiminnanharjoittajien palvelun parantaminen (yhden luukun periaate)

Kunnat jätevesiasetuksessa huonoja neuvonantajia?

Ministeriö toivoisi kunnilta lisää tiedotusta, Kuntaliitto ei niele kritiikkiä.

STT

HELSINKI Moni kansalainen kaipaa kunnalta neuvoja jätevesiasetuksen vaatimista remonteista. Kuntien roolista neuvonantajana on kuitenkin ristiriitaisia näkemyksiä.

Ympäristöministeriön mukaan haja-asutusalueiden asukkaat ovat osassa kunnista jääneet ilman riittäviä neuvoja, koska kunnat eivät ole hoitaneet tiedotusvelvollisuuttaan oikein. Kuntaliitto taas katsoo, että yksittäisten kiinteistöjen neuvonta ei voi olla kuntien vastuulla.

Jätevesien käsittely pitää haja-asutusalueilla olla asetuksen edellyttämällä tasolla maaliskuussa 2016. Päästörajoituksilla halutaan vähentää jätevesien joutumista lähiympäristöön, kuten pohjavesiin ja vesistöihin.

Ministeriön mielestä työsarjaa on vielä paljon. Ministeriön tietojen mukaan jätevesijärjestelmät pitäisi kunnostaa vielä

Jätevesien käsittely pitää haja-asutusalueilla olla asetuksen edellyttämällä tasolla maaliskuussa 2016.

noin 120 000 vakituissa asunnossa ennen määräaikaa. Lukumäärässä on jo otettu huomioon

ne 50 000 asukasta, jotka saavat vapautuksen korkean ikänsä perusteella.

Lisäksi noin 50 000 vapaa-ajanasunnossa täytyy tehdä muutoksia.

Ympäristöministeriön kansliapäällikön Hannele Pokan mukaan kuntien voidaan katsoa olevan osasyllisiä remonttien hitaaseen edistymiseen.

-Joissain kunnissa on ollut aktiivinen ympäristösihteeri, joka on käynyt jokaisen asukkaan läpi ja käynyt paikan päällä. Toisissa ei ole vaihduttu tekemään omaehtoista työtä.

Johtaja Leena Karessuo Kuntaliitosta ei niele kritiikkiä.

Kyllä minusta on aika kohutonta tästä kunnista syyttää, Karessuo toteaa.

Neuvonta kädestä pitäen sopii hänestä kunnille huonosti, sillä ne joutuvat käsittelemään myös poikkeuslakemukset. Karessuo miettisi pikemminkin, ovatko valtion rahoittamat neuvontapalvelut olleet riittävän tehokkaita.

-Se on nyt sitten pettänyt, jos joku on pettänyt.

Sekä Karessuo että Pokka ovat kuitenkin yksimielisiä siitä, että myös kiinteistönomistajien asenteet ovat osasyy sille, että remontit lykkäytyvät.

-Osa pitää edelleen epäoikeudenmukaisena sitä, että heidän

Jätevesiasetus ollut voimassa 10 vuotta

Jätevesiasetus tuli alun perin voimaan haja-asutusalueilla vuonna 2004.

Kunnat voivat määrätä rantojen lähelle ja pohjavesialueille tukeremat rajat.

Jätevesiremonttia ei tarvitse tehdä, jos asukkaat ovat täyttäneet 68 vuotta 9.3.2011 mennessä tai jos alueelle on tulossa kunnan viemäriverkko.

Vapautuksen voi saada myös elämäntilanteen vuoksi. Perusteita ovat esimerkiksi työttömyys ja pitkäaikainen sairaus.

Siirtymäaikaa piti alun perin olla vuoden 2013 loppuun asti. Koska asetusta arvoisteltiin kovin sanoin, siirtymäaikaa päätettiin jatkaa maaliskuulle 2016 saakka.

pitäisi tehdä jotain, Pokka toteaa.

Pokka ei sulje pois, että jätevesiasetukseen tulee vielä uusi

Selvitys: Remontti maksaa keskimäärin 7000 euroa

STT

HELSINKI Haja-asutusalueille jätevesiremontteja suunnittelevien yhdistys katsoo, että julkisuudessa olleet kauhutarinat kymmentuhansien eurojen jätevesiremonteista ovat pelotteleet suotta jätevesiremontin edessä olevia.

-Yleensä ei ole kuitenkaan tarvetta kymppitonnien remonteille, sanoo yhdistyksen puheenjohtaja Antti Heinonen.

Yhdistys selviitti, mikä on ollut keskimääräinen hinta jätevesiasetuksen mukaiselle remonteille. Selvityksen perusteella urakka maksaa tapauksesta riippuen 4000 eurosta 10 000 euroon.

Suunnittelutyö maksaa tämän lisäksi 500-1000 euroa.

Jos kiinteistössä riittää imeytyskentän parantaminen, voi selvityä 5000-6000 eurolla. Kun kaikki laitteet pitää uusia, hinta on 4000 ja 10 000 euron välillä.

Kymppitonnien remonteilla tarkoitetaan Heinosen mukaan yleensä laitemyyjän tekemä remonteja.

-Niissä on iso kate, sillä laitevalmistajat eivät arvioi tarkkaan jokaista tonnia erikseen vaan tekevät samanlaisella sopimuksella kaikille.

Jokainen kohde olisi Heinosen mukaan suunniteltava erikseen, jotta oikea hinta olisi oikeudenmukainen.

aikalaisia, sillä työt ovat niin pahaisti kesken.

-Onhan se varmaan yksi vaihtoehto, sillä tuskin kukaan ha-

lua laitonta tilannetta maahan, hän toteaa.

Siirtymäaika on jo kertaalleen jatkettu.

Voimassa 6.-24.9.2014

Vielä 3 päivää

Kaikki tuotteet

-30%

ASKO

Askon 90 vuotta

Askon juhlaetuja paljon

Askon päivät

Vielä 3 päivää

Katso lisää juhlaetuja www.asko.fi/asko-paivat

ASKO

www.asko.fi

Askon Seinäjoki, Rengastie 2, avoinna ma-pe 10-19, la 10-15, su 12-16

http://www.ym.fi/fi-FI/Ministeriö

insaitti.kuntaliitto.fi Ymparistoministerio

På svenska In English ymparisto.fi syke.fi ara.fi Anna palautetta Henkilöhaku Yhteystiedot Sivukarta

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Hae sivustolta Hae
Tarkenna hakua

Ajankohtaista Ympäristö Luonto Asuminen Maankäyttö ja rakentaminen Kansainvälinen yhteistyö Lainsäädäntö Ministeriö

Tavoitteet ja tulokset

Organisaatio

- Ympäristöministeri
- Kulttuuri- ja asuntonministeri
- Virkamiesjohto
- Pokan mietteet
- Luontoympäristöosasto
- Rakennetun ympäristön osasto
- Ympäristönsuojeluosasto
- Viestintäyksikkö
- Kansainvälisten asioiden yksikkö
- Hallintoyksikkö

Etusivu > Ministeriö > Organisaatio > Virkamiesjohto > Pokan mietteet > Jätevesiasetus taas pinnalla

Jätevesiasetus taas pinnalla

16.9.2014 Hannele Pokka

Sen jälkeen kun eduskunta viime vaalien alla lievensi merkittävästi tuolloin voimassa olleen hajajätevesiasetuksen määräyksiä, politiikan puolella on ollut hyvin hiljaista. Nyt haja-asutusalueiden jätevesikysymyksistä puhutaan taas, mikä on hyvä asia, koska kaikkien on syytä tietää, mitä kolmen vuoden aikana on tapahtunut.

Harva muistaa tarkasti, mitä eduskunta kolme vuotta sitten päätti. En minäkään. Piti ottaa esille ympäristövaliokunnan talvella 2011 rustaama mietintö.

Ensinnäkin eduskunta jatkoi haja-asutusalueiden jätevesistä annetun asetuksin voimaan tuloa niin, että niiden kiinteistönomistajien, joita asia koskee, tulisi saattaa jätevesiasiat järjestykseen maaliskuun puoliväliin 2016 mennessä.

Toiseksi eduskunta päätti vapauttaa lain velvoitteista kaikki kiinteistönomistajat, jotka täyttivät 68 vuotta 9.3.2011 mennessä. Lain velvoitteista voi hakea myös kotikunnalla vapautusta "pakottavista syistä". Vapautus voidaan myöntää viideksi vuodeksi kerrallaan. Eduskunta halusi siten sosiaalisen perustein antaa kiinteistönomistajille, joille investointi on taloudellisesti liian raskas, lisää siirtymäaikaa.

Eduskunta ei myöskään asettanut jotakin jätevesien käsittelytapaa ensisijalle. Kansanedustajat eivät edellyttäneet, että jokaisen haja-asutusalueen kiinteistön olisi hankittava tehdasvalmisteinen riippuvälikone. Päinvastoin, eduskunnassa oli sitä mieltä, että suurimman osassa haja-kiinteistöissä

BLOGGAAJANA HANNELE POKKA

Työskentelen ympäristöministeriössä kansliapäällikkönä. Lisäksi toimin ympäristöoikeuden dosenttina Lapin yliopiston oikeustieteellisessä tiedekunnassa. Ennen nykytehtäväni toimin Lapin läänin maaherrana (1994–2008), oikeusministerinä (1991–1994) ja kansanedustajana (1979–1994). Luottamustehtäviini ovat

http://www.ym.fi/fi-FI

22:08 30.9.2014

SYKEN Sivuvaikutukset hallintaan -tutkimushanke

S Y K E

Suomen ympäristökeskus

"Millaiset ympäristösäädökset tuntuvat kohtuuttomilta? Tähän kysymykseen etsii vastausta Suomen ympäristökeskuksen verkkokysely, joka avautuu 24. syyskuuta. Kyselyllä halutaan selvittää kansalaisten näkemyksiä ympäristönsuojelusta. Tarkoituksena on saada yleiskuva siitä, millaisia lakeja, määräyksiä tai toimia kansalaiset pitävät kohtuuttomina, väärin kohdistuvina tai kokonaan turhina."

https://www.otakantaa.fi/yn Suomen ympäristökeskus > Siv... Kysely ympäristösäädösten ... x

Demokratia.fi Kansalaisaloite.fi Kuntalaisaloite.fi Lausuntopalvelu.fi Otakantaa.fi Kirjaudu sisään Rekisteröidy

otakantaa.fi På svenska Google-haku Otakantaa-sivustolta

Etusivu Selaa hankkeita Tee hanke Tietopankki Ohjeet Tiedotteet

Etusivu > Selaa hankkeita > Kysely ympäristösäädösten ongelmista

KYSELY YMPÄRISTÖSÄÄDÖSTEN ONGELMISTA

Gå till den svenskspråkiga versionen av projektet

+ | f | e | s | g | e

AIKATAULU (23.9–31.12.2014): TILA: KÄYNNISSÄ

PERUSTIEDOT

Tässä kyselyssä selvitetään kansalaisten näkemyksiä ympäristösäädösten ongelmista. Kyselyn tarkoituksena on saada yleiskuva siitä, millaisia ympäristönsuojelun säädöksiä, määräyksiä ja viranomaistulkintoja kansalaiset pitävät kohtuuttomina, väärin kohdistuvina tai kokonaan turhina.

Päiset sähköiseen kyselyyn sivun alalaidassa olevasta linkistä. Kysely on lyhyt ja nopeasti täytettävä. Siinä on kaksi avointa kysymystä. Kysymme myös vastaajien taustatietoja, mutta voit jättää vastauksen nimettömänä.

22:14 30.9.2014